

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Epist. L.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

A

EPIST. L.

CAECOS nos in vitiiis esse, aut velamenta iis querere. Agnoscenda autem, & remedia querenda. Vnde aliqui animi sanitas? quæ etiam contingere vel inueteratis vitiiis potest: quia ille facilis est flecti, & Natura ad bonum volat.

EPISTOLAM tuam accepi post multos menses, quàm miseram. superuacuum itaque putavi, ab eo qui afferebat, quid ageres, querere. Valdè enim bonæ memoriæ est, si meminit: & tamen spero te sic iam viuere, vt vbicumque eris, sciam quid agas. Quid enim aliud agas, quàm vt meliorem te ipse quotidie facias, vt aliquid ex erroribus ponas, vt intelligas tua vitia esse, quæ putas rerum? Quædam enim locis & temporibus adscribimus: at illa, quocumque transferimus, secutura sunt. ¹ Harpasten, vxoris meæ fatuam, scis ² hereditarium onus in domo meâ remansisse. Ipse enim auersissimus ab istis prodigiis sum. si quando fatuo delectari volo, non est mihi longè querendus: me rideo. Hæc fatua subitò desinit videre. Incredibilem tibi narro rem, sed veram. nescit esse se cæcam: subinde pædagogum suum rogat, vt migret: ait domum tenebrosam esse. Hoc quod in illâ ridemus, omnibus nobis accidere, liqueat tibi. nemo se atarum esse intelligit, nemo cupidum. Cæci tamen ducent quærent: nos sine duce erramus, & dicimus: Non ego ambitiosus sum, sed nemo aliter Romæ potest viuere. Non ego sumptuosus sum, sed vrbs ipsa magnas impensas exigit. Non est meum vitium quod iracundus sum, quòd nondum constitui certum genus vitæ: adolescentia hæc facit. Quid nos decipimus? non est extrinsecus malum nostrum: intra nos est, in visceribus ipsis sedet. Et ideo difficulter ad sanitatem peruenimus, quia nos ægrotare nescimus. Si curari cœperimus, quando tot morbos, tantæve ægritudines discutimus? Nunc verò ne quærimus quidem medicum: qui minus negotij haberet, si adhiberetur ad recens vitium. sequerentur teneri & rudes animi, recta monstrantem. nemo difficulter ad naturam reducitur, nisi qui ab illâ defecit. Erubescimus discere bonam mentem. at mercurius, turpe est magistrum ³ huius rei quærere. Illud desperandum est, posse nobis casu tantum bonum influere: laborandum est: & vt verum dicam, ne labor quidem magnus est; si modò, vt dixi, antè animum nostrum formare incipimus, & recorrige, quàm indurescat prauitas eius. Sed nec indurata despero. Nihil est quod non expugnet pertinax opera, & intenta ac diligens cura. Robora in rectum, quamuis flexa, reuocabis: curuatas trabes ⁴ calor explicat; & aliter natæ, in id finguntur, quod vsus noster exigit: quanto facilius animus accipit formam, flexibilis, & ⁵ omni humore obsequentior? ⁶ quid enim aliud est animus, quàm ⁷ quodammodo se habens spiritus? vides autem tanto spiritum esse faciliorem omni aliâ materiâ, quanto tenuior est. Illud, mi Lucili, non est quod te impediatur, quò minus de nobis benè speres, quòd malitia iam nos tenet, quòd diu in possessione nostri est. Ad neminem antè bona mens venit, quàm mala. omnes præoccupati sumus, virtutes discere, vitia dediscere: sed eò maiore animo ad emendationem nostri debemus accedere, quòd semel traditi boni perpetua possessio est.

* Non

EPIST. L. I. HARPASTEN.] Est ἀπρασὴν, benè ominatum nomen: quasi bellula futura, & rapiendâ ab omnibus. vt ἀπρασὸν, pilâ genus, eâ re dixerunt.

2. HEREDITARIUM ONUS.] Hereditate, cum reliquis famulis, transmissam.

3. HUIUS REI QUÆRERE.] Negatio excidit, atque ex sententiâ repono: huius rei non querere. Pudet discere: pudere debebat non discere. Nemo enim (ait epist. LIII. per se satis valet, vt emergat: oportet manum aliquis porrigat, aliquis educat. Doctrinâ enim queritur Virtus: illa sine magistro non est. Stoicam dogma: de quo nos Manud. II. Dissert. IX.

4. CALOR EXPLICAT.] Ligno scisso, & ponderibus altorsum ducto, subditus. Vasculary & nare cotidie faciunt.

5. OMNI HUMORE.] Non trabe aut robore tantum, sed aere aut aquâ, quibus nil flexibilis.

6. QUID ENIM ALIUD.] Quia de humore præmissi: ecce ipse Animus, inquit, est Aer: & ergo ductilis.

7. QUODAMMODO SE HABENS.] Spiritus nempe talis: & vt Stoici, πνεῦμα ἄρην, calidus spiritus. Vide me Physiol. III. Dissert. IX.

8. NON

Non dediscitur virtus. Contraria enim mala in alieno hærent: ideo expelli & exturbari possunt: fideliter sedent, quæ in locum suum veniunt. Virtus secundum naturam est: vitia inimica & infesta sunt. Sed quemadmodum virtutes receptæ exire non possunt, facilisque earum tutela est: ita initium ad illas eundi arduum, quia hoc primum imbecillæ mentis atque ægræ est, formidare in experta. Itaque cogenda est mens, ut incipiat. Deinde non est acerba medicina: protinus enim delectat, dum sanat. Aliorum remediorum post sanitatem voluptas est: philosophia pariter & salutaris & dulcis est.

EPIST. LI.

DE ÆTNA aliquid, vberius de Baiis: & hac occasione, in molles & luxui deditos. Hunc pellendum, & militandum esse: in quos? in voluptatem, in dolorem, alia. Hoc agentem, bonum in locis seriis sanctisque agere, vitare lasciuia, aut per amena.

QVOMODO quisque potest, mi Lucili: tu istic habes Ætnam, illum nobilissimum Siciliæ montem: quem quare dixerit Messalla vnicum, siue Valgius (apud utrumque enim legi non reperio. cum plurima loca euomant ignem, non tantum edita, quod crebrius euenit, videlicet quia ignis in altissimum efferretur, sed etiam iacentia. Nos utcumque possumus, contenti sumus Baiis: quas postero die, quam attigeram, reliqui. locum ob hoc deuiandum, cum habeat quasdam naturales dotes, quia sibi illum celebrandum luxuria desumpsit. Quid ergo? vlli loco indicendum est odium? minimè. sed quemadmodum aliqua vestis sapienti ac probo viro magis conuenit quam alia, nec vllum colorem ille odit, sed aliquem putat parum aptum esse frugalitatem professio: sic regio quoque est, quam sapiens vir, aut ad sapientiam tendens, declinet, tamquam alienam bonis moribus. Itaque de secessu cogitans, numquam Canopum eligeret, quamuis neminem Canopus esse frugi veteret. Ne Baias quidem. diuersorium vitiorum esse ceperunt. Illic sibi plurimum luxuria permittit: illic tamquam aliqua licentia debeatur loco, magis soluitur. Non tantum corpori, sed etiam moribus salubrem locum eligere debemus. Quemadmodum inter tortores habitare nolim, sic nec inter popinas quidem. Videre ebrios per littora errantes, & comestationes nauigantium, & symphoniarum cantibus perstreptentes lacus, & alia quæ velut soluta legibus luxuria, non tantum peccat, sed publicat, quid necesse est? Id agere debemus, ut irritamenta vitiorum quam longissimè profugiamus. Indurandus est animus, & à blandimentis voluptatum procul abstrahendus. Vna Hannibalem hiberna soluerunt: & indomitum illum niuibus atque Alpibus virum enervauerunt foinenta Campaniæ. Armis vicit, vitii victus est. Nobis quoque militandum est: & quidem genere militia, quo numquam quies, numquam otium datur. Debellandæ sunt in primis voluptates: quæ (ut vides) læua quoque ad se ingenia rapuerunt. Si quis sibi proposuerit, quantum operis aggressus sit, sciet nihil delicatè, nihil molliter esse faciendum. Quid mihi cum istis calentibus stagnis?

8. NON DEDISCITVR.] Stoicum est, Sapientem summè & semper beatum esse. Stabile illud Bonum non vi, non casu excuti, aut minui: sed nec crescere. Videfis 111. Manuduct. Dissert. 111.

9. VIRTUS SECUNDVM NATVRAM.] Vide iterum Manuduct. 11. Dissert. x.

EPIST. LI. I. CANOPYM.] Duodecim miliaribus ab Alexandria distantem, impendio locum fanis, & lætis diuersoriis exstructum, ut Ammianus loquitur. Sed & æris ibi mira temperies & salubritas: Serapidis etiam celebre sanum. Ab his causis delicati, religionis etiam specie, celebrabant. & ut Strabo ait, super omnia memorabilis est tur-

ba eorum, qui ad festiuos illic dies, per fossam, Alexandria nauigant. Quæ fossa diebus ac noctibus nauicularum plena est, viros pariter ac mulieres vectantium, qui cantant ac tripudiant, cum extremâ lasciuia atque impudentiâ. Est & in pro-nerbio Canopæa luxuria: neque iniuriâ inter infames Seneca habet.

2. VNA HANNIBALEM.] Sic legendum. Sola vna hiberna: adeo periculosum tale contubernium.

3. NOBIS QVOQVE MILITANDVM.] Epictetus 111. Dissertat. xxiv. εστὶν ἡ τῆς ἐστὶν ὁ βίος ἐκείνου, ἡ δὲ τῆς μάχης ἡ τῆς πολεμίας: Militia est vita cuiusque, atque ea longa ac varia.

4. VT VIDES.] In Annibale, iam dicto.

5. QUID